

KOPERGIETERY presenteert Salon Secret (16+)

++ INTRO ++

Beste leerkrachten,

Kopergietery is blij om jullie dit seizoen te verwelkomen!

Wij presenteren jullie de infomap van Salon Secret. Deze kan je helpen om de voorstelling met je klas voor te bereiden en na te bespreken. Het is niet de bedoeling om alle opdrachten strak te doorlopen. Zie ze eerder als een aanzet tot een opstapje naar of een inspiratie voor je lesvoorbereiding.

We vermelden graag dat *Salon Secret* een zeer tekstrijke voorstelling is. Er wordt vaak gerefereerd naar historische gebeurtenissen en revoluties. Wij presenteren in deze infomap een uitgebreide context. We raden dan ook aan om deze te kaderen alvorens met uw klas naar de voorstelling te gaan.

Bedankt en veel kijkplezier,
Ellen, Lisha, Ilja en Jens (stagair)

Reacties op de voorstelling? We lezen ze met veel plezier! Eén adres voor al jullie vragen en opmerkingen; **scholen@kopergietery.be**

++ INHOUDSOPGAVE++

++ INTRO ++	2
++ INHOUDSOPGAVE++	3
++ OVER DE VOORSTELLING ++	4
++ OVER DE SPELERS EN MAKERS ++	4
++ VOOR DE VOORSTELLING ++	5
OVER SALONS, IDEOLOGIËN EN IDEALEN	5
Stellingenspel.....	5
BIOGRAFIEËN VAN DE PERSONAGES	6
DE STOMME VAN PORTICI	7
Korte inhoud	7
Historische context.....	7
Schilderij.....	8
Actueel.....	8
GIJZELING IN HET DOEBROVKATHEATER	9
++ FILMTIPS ++	10
++ BOEKENTIPS ++	10
++ NA DE VOORSTELLING ++	11
HET PODIUM ALS PLEK VAN MAATSCHAPPELIJKE BEROERING	11
Romeo Castellucci	11
Deborah de Robertis	12
ZIJN JONGEREN DE NIEUWE REVOLUTIONAIREN?	12
Florida shootings.....	13
Ben Benlabel.....	13
INDIGNEZ-VOUS!	14
Een manifest	14
Loesje.....	15
Een redevoering.....	15

++ OVER DE VOORSTELLING ++

Vijf gelijkgestemde zielen komen in het geheim samen met een nogal ambitieus plan: de wereld veranderen. Het gaat namelijk de verkeerde kant uit met onze maatschappij en zij moeten er iets aan doen. Samen.

*Durven ze doen wat ze zeggen?
Menen ze wat ze doen?
En willen ze wel wat ze menen?*

Salon Secret is een voorstelling die jongeren (en iets ouderen) wil aanzetten om anders te kijken naar de wereld waarin we leven. En daar ook naar te handelen. Want de toekomst, die is gisteren al begonnen...

*Salon Secret is de eerste samenwerking tussen KOPERGIETERY en Hof Van Eede (Vanish Beach, Paradis, Waar het met de wereld naartoe gaat...) en het Mechelse Arsenal/Lazarus, waar Lazarus sinds 2016 huisgezelschap is. Lazarus creëerde recent o.a. *Idioot*, *Karamazow* en *Oblomov*.*

EEN PRODUCTIE VAN: **ARSENAAL/LAZARUS, HOF VAN EEDE & KOPERGIETERY**
CREATIE: **Dominique Collet, Simon De Winne, Wannes Gyselinck, Günther Lesage, Joris Van den Brande, Ans Van den Eede, Louise Van den Eede**
SPEL: **Dominique Collet, Simon De Winne, Günther Lesage, Joris Van den Brande, Ans Van den Eede/Greg Timmermans**
KOSTUUMONTWERP: **Karen De Wolf** STAGE (KASK): **Simon Baetens**
LICHTONTWERP: **Bardia Mohammad** KLANK: **Dieter Lambrechts**
TECHNIEK: **Helmi Demeulemeester, Jeroen Doise, Rutger Mollen, Liam Van Tornhout**

De voorstelling duurt ongeveer 75 minuten.

++ OVER DE SPELERS EN MAKERS ++

Günther Lesage en **Joris Van den Brande** zijn artistieke kernleden van theatercollectief LAZARUS, opgericht in 2006 en al een twintigtal producties op zijn naam staan is sinds 2016 het huisgezelschap van het Mechelse ARSENAAL. De Lazari zijn verzot op taal, filosofie en Oost-Europese teksten. Toneel als taallust. Ze creëerden recent onder meer *Met argumenten kan je iedereen overtuigen*, *Karamazow* en *Stukken van mensen*.

Actrice/theatermaker **Ans Van den Eede**, dramaturg/schrijver **Louise Van den Eede** en schrijver/theatermaker, muziek- en literatuurpublicist **Wannes Gyselinck** vormen samen het gezelschap Hof van Eede en creëerden intussen vijf voorstellingen, waaronder... *Het Weiss-effect*, *Paradis* (in coproductie met LOD muziektheater) en *Vanish Beach* (in coproductie met Klarafestival en LOD muziektheater).

Actrice **Dominique Collet** is samen met Griet Dobbelaere artistiek coördinator van de Theaterateliers van KOPERGIETERY. Voor KOPERGIETERY creëerde ze samen met Jo Timmins (Lyra Theatre) de voorstelling *Pigeon*. Als actrice werkt ze voor diverse gezelschappen, waaronder Tank! en Ulthima Thule.

Simon De Winne is theatermaker en acteur. Hij volgde van kind tot jongere de Theaterateliers van KOPERGIETERY. Hij maakt deel uit van het theatercollectief Tibaldus, en speelde mee in voorstellingen van o.a. kabinet k en NevskiProspekt.

Greg Timmermans is acteur. Hij speelde in enkele voorstellingen van Hof van Eede mee. De laatste jaren was hij te zien in producties van FC Bergman, HetPaleis, Mousse, 't Arsenal en Het Gevolg.

++ VOOR DE VOORSTELLING ++

OVER SALONS, IDEOLOGIËN EN IDEALEN

De Parijse salons zijn een centraal begrip in de Franse Verlichting van de 17de-18de eeuw. Ze waren een symbolische plek van samenkomst voor alle geledingen van de samenleving. De salons waren een broedplaats voor vrije intellectuelen en hier mengde de adel zich met de burgers. Grote filosofen van allerlei markten werden er geboren. Een netwerkplek *avant la lettre*.

Stellingspel

De voorstelling zit vol idealen, wereldbeelden en ideologieën. Hoe is het gesteld met de idealen van jongeren? Aan de hand van dit kort stellingen spel kan je een gesprek over idealen opzetten.

Verdeel de klas in 2 kanten. De ene kant van de ruimte staat voor "akkoord". De andere voor "niet akkoord". Leg deze stellingen voor aan de leerlingen. De leerlingen kiezen welke kant ze staan. Ga na elke stelling het gesprek aan.

Stellingen

- "Het gaat goed met de wereld, en het gaat in de toekomst alleen maar beter worden."
- "We kunnen als individu niets doen om de wereld te verbeteren, we hebben geen macht."
- "De wereld is onrechtvaardig en dat maakt mij kwaad."
- "Ik ben bereid om zelf iets in te leveren om van de wereld een betere plek te maken."
- "Om de wereld te veranderen, is geweld gerechtvaardigd."
- "Ik ben bereid om te vechten voor mijn idealen."
- "Terroristen zijn eigenlijk revolutionairen die de wereld willen veranderen."
- "De jeugd heeft geen idealen meer."

BIOGRAFIEËN VAN DE PERSONAGES

In Salon Secret spelen de spelers zichzelf. Wij vroegen aan de spelers om een biografie te schrijven van hun personage. Leg deze personages even voor aan je groep. In hoeverre zou het personage overeenkomen met de acteur zelf?

Simon

Ik ben Simon en ik heb een duidelijk plan voor ogen: mensen laten inzien dat we de wereld kunnen veranderen door verhalen te vertellen. Ik vind het bijvoorbeeld fantastisch dat mensen naar theater gaan, dat ze een avond vrijmaken om samen met anderen, die ze meestal niet kennen, naar verhalen te luisteren. Er zijn genoeg voorbeelden bekend van mensen die door schijnbaar kleine acties iets teweeggebracht hebben. Dat komt doordat ze niet vergeten zijn, dat mensen hun verhaal zijn blijven vertellen, en het is dat verhaal dat voor de verandering heeft gezorgd. Eens je dat beseft, zijn de mogelijkheden toch eindeloos?

Joris

Ik ben Joris en eerlijk gezegd vind ik dit allemaal nogal overweldigend. Begrijp me niet verkeerd, ik vind het heel mooi en waardevol dat we hier met z'n allen voor willen gaan he, en ik geloof er ook echt in, maar we mogen ons niet verliezen in holle woorden. In het verleden is het mij al wel eens te veel geworden allemaal, en ik heb daaruit geleerd dat je het jezelf niet al te lastig moet maken. Dit is geen pleidooi voor luiheid, integendeel. Ons hele systeem is zo ingesteld op functioneren, dat daaraan niet meedoen op zich al een daad van verzet is. Laat mij maar even, ik kom er wel, op mijn tempo en mijn manier.

Dominique

Ik ben Dominique en ik heb altijd al gevoeld dat er van alles is in deze wereld dat niet klopt. Het is mijn natuur die me daartegen verzet. Ik doe niets liever dan tot actie overgaan. Ik ben nogal onstuimig en plannen is niet mijn beste eigenschap, maar geef mij een hamer of een spandoek en ik ben niet meer te stoppen. Waar ik kwaad van word, zijn mensen die over van alles klagen, maar nooit iets doen om verandering teweeg te brengen. Neem je lot in eigen handen! Als je niet akkoord bent met iets, kom op straat en vecht ervoor!

Günther

Hallo. Ik ben Günther. Maar niet iedereen moet dat weten. We gaan allemaal veel te losjes om met onze persoonlijke informatie. Je weet nooit wie er meeluistert. Sta je daar wel eens bij stil? Bij hoeveel camera's je vandaag al hebben gefilmd? Op hoeveel plekken je je gegevens zomaar achterlaat? We zijn zo onvoorzichtig allemaal. Sinds ik dat door heb, train ik mij in transformatie. Ben ik vandaag zo, dan ben ik morgen anders. Als je iets wil betekenen in de wereld, moet je inzetten op verrassing. Ontwrichting zelfs. Het systeem van binnenuit veranderen door er

voortdurend een andere draai aan te geven. Ik ben wie ik ben he, maar alleen ik weet wie dat is. Zelfkennis is de ultieme macht, het ultieme wapen.

Greg/Ans

Hallo, ik ben Greg/Ans. Er wordt wel eens van mij gezegd dat ik ongepast gedrag vertoon. Dan zeg ik: kijk eens naar wat we gepast gedrag noemen. Dat valt of staat allemaal met afspraken, de een nog absurder dan de ander. Daar doe ik niet meer aan mee. Ik weiger een systeem in stand te houden van regels waarin ik geen inspraak heb. Ik maak mijn eigen regels, en dat zou iedereen moeten doen. Of er dan geen totale chaos zou ontstaan? Misschien, maar zou dat zo erg zijn? Doe toch waar je zin in hebt.

DE STOMME VAN PORTICI

De stomme van Portici, een 19de -eeuwse opera van **Daniël Auber**, staat centraal in de voorstelling. Zowel het verhaal als de historische context zit vol symboliek die in de voorstelling wordt aangehaald.

Korte inhoud

Het verhaal speelt zich af in de 17de eeuw en is gebaseerd op de Napolitaanse opstand tegen de Spaanse overheersing, die geleid werd door de visser Masaniello.

Fenella, het hoofdpersonage, is een doofstom vissersmeisje uit Portici, een havenstadje dicht bij Napels. Zij wordt verleid door prins Alfonso de Arco, zoon van de tirannieke Spaanse onderkoning van Napels, ware het niet dat Alfonso al beloofd is aan de Spaanse prinses Elvira. Alfonso laat Fenella opsluiten, maar zij slaagt erin te ontsnappen. Uitgerkend Elvira beschermt haar.

Met gebarentaal weet Fenella haar broer, Masaniello, te vertellen wat er met haar gebeurd is. Masaniello zweept de Napolitanen op tot een opstand tegen de Spaanse tiran Alfonso. Als zijn aanhangers prinses Elvira kwaad willen doen, neemt Masaniello haar in bescherming uit dankbaarheid voor wat zij voor zijn zuster heeft gedaan.

De revolte wordt neergeslagen en Masaniello wordt gedood. De getormenteerde Fenella stort zich met de nodige dramatiek in de uitbarstende Vesuvius.

Historische context

De stomme van Portici werd voor het eerst opgevoerd in 1829 in Parijs. Datzelfde jaar werd de opera ook opgevoerd in Brussel. De opvoering in Brussel wordt gezien als de symbolische aanleiding voor de onafhankelijkheid van België.

Marc Reynebeau vertelt in « Interne Keuken » over de historische context van De stomme van Portici. Verplicht luistervoer!

<https://radio1.be/amour-sacre-de-la-patrie-rends-nous-laudace-et-la-fierte>

Gustaaf Wappers - Tafereel van de Septemberdagen 1830 op de Grote Markt te Brussel

Schilderij

Hierboven zie je het schilderij van Gustaaf Wappers. Het beeldt het moment uit waarop de Belgische onafhankelijkheidsverklaring wordt voorgelezen aan het Brusselse volk. Ga met de leerlingen in gesprek over symbolen/kenmerken in het schilderij die je kan linken aan revolutie:

- Belgische kleuren/vlag
- Tromgeroffel
- Zeer expressief/actie ondernemend
- Speren en andere wapens
- Rook/brand

Actueel

Wist je dat ...

De stomme van Portici een van de grootste symbolen van België als unitair land is?

In 2011 besloot De Munt, de Brusselse opera, om De Stomme van Portici opnieuw op te voeren. Om geen politiek statement te maken – België zat immers midden in een regeringscrisis-, werd de opera opgevoerd in Parijs¹.

In de Brusselse Muntschouwburg werd in 1930 de opera nog uitgevoerd om het honderdjarig bestaan van het land te vieren. En vanaf september 1944 hadden veertien voorstellingen plaats om de bevrijding van Brussel van de Duitsers te markeren.

---

¹<http://cobra.canvas.be/cm/cobra/podium/1.1265078>

Dat was de laatste keer dat De Stomme te horen was. Een opvoering in 1980, ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van het land, moest op het laatste moment worden afgezegd omdat radicale Vlamingen hadden aangekondigd de opvoering te verstoren.²

Of nu, anno 2018, het stuk nog opgevoerd zal worden is niet zeker. Wie weet vinden we De Stomme alleen terug in de geschiedenisboeken.

Wist je dat ...

Le mariage de Figaro, de komedie van Beaumarchais uit 1778 over een graaf die het gevecht met zijn bediende verliest, werd verbonden met de onrustige periode in Frankrijk net voor de Franse revolutie. Le mariage heeft de Franse revolutie niet direct veroorzaakt, maar paste wel bij de kritiek op het wangedrag van de adel.

GIJZELING IN HET DOEBROVKATHEATER

"Kent ge dat verhaal van in Rusland? Daar dachten de mensen ook dat ze veilig waren. Het publiek had het niet door, omdat het gebeurde op toneel. En dus was het toneel. Dachten ze. Terwijl het echt was."
(uit Salon Secret)

Tijdens de Tweede Tsjetsjeense oorlog werd een hevige strijd gestreden tussen Tsjetsjeense rebellen en Rusland. De oorlog speelde zich niet alleen af aan het front, maar ook in de vorm van terreurdaden door de rebellen. In 2002 vond een gijzeling plaats in het Doebrovkatheater in Moskou.

De gijzeling begon op 23 oktober 2002. Tijdens de voorstelling *Nord-Ost 40* vielen bewapende Tsjetsjeense militanten het theater binnen en gijzelden 850 mensen. Zij eisten de terugtrekking van de Russische strijdkrachten uit Tsjetsjenië.

Het publiek had initieel niet door dat het om een echte gijzeling ging. Ze dachten dat het deel uitmaakte van de voorstelling.

Drie dagen later drong het Russische leger binnen in het gebouw en spoot dodelijk gas via de ventilatie in het theater binnen met dramatisch gevolg. Veel van de slachtoffers waren theaterbezoekers.

In deze documentaires krijg je enkele getuigenissen van gegijzelden.

<https://www.youtube.com/watch?v=TqF3REO94Mk>

<https://www.youtube.com/watch?v=CggOz1ZW7PE>

²<https://www.nrc.nl/nieuws/2011/08/18/opera-die-belgie-vormde-is-nu-bedreigend-12030884-a924010>

++ FILMTIPS ++

American anarchist

IMDB: <https://www.imdb.com/title/tt6032170/>

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=W9vuExMpbrM>

The Weather Underground

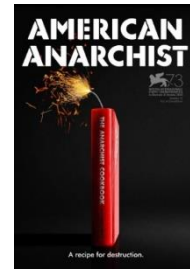
IMDB: <http://www.imdb.com/title/tt0343168/>

Volledige versie te bekijken: <https://vimeo.com/33006390>

The Black Panthers: Vanguard of the Revolution

IMDB: <http://www.imdb.com/title/tt4316236/>

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=F56O3kZ9qr0>

++ BOEKENTIPS ++

The Anarchist Cookbook – William Powell

Geschreven in 1969 door de toen 19-jarige William Powell als reactie tegen de oorlog in Vietnam. Het omvat handleidingen om onder meer explosieven te maken, veelal gebaseerd op makkelijk verkrijgbare grondstoffen. Het centrale idee van het boek is dat geweld aanvaardbaar is om politieke veranderingen tot stand te brengen. Het boek werd teruggevonden bij veel woningen van terroristen.

Kleine revoluties – Rik Pinxten

De planeet staat op zijn kop, maar de tijd waarin we leven, biedt ook kansen. Verfrissende alternatieven bestaan of worden aan de basis uitgewerkt. Rik Pinxten wandelt door zijn stad en door de wereld en doet verslag.

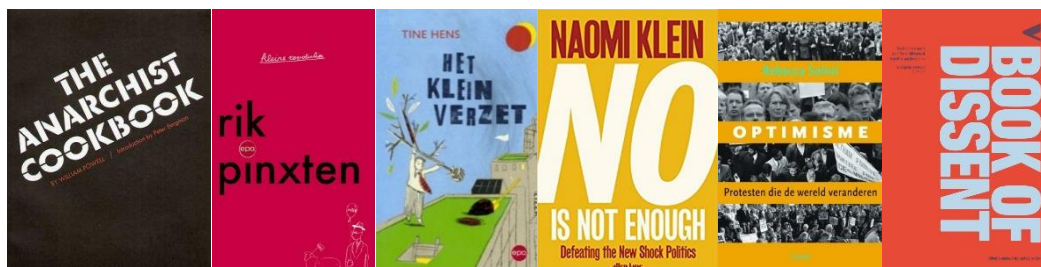
Het kleine verzet – Tine Hens

Hoe zou de wereld na het kapitalisme eruitzien? Wat betekent het om plots groei als maatstaf los te laten? Wat als we met z'n allen beslissen dat niet de economie ons bepaalt maar wij de economie? Dat zijn allemaal vragen die Tine Hens probeert te beantwoorden in haar reis door Europa.

Nee is niet genoeg - Naomi Klein

Optimisme, protesten die de wereld veranderen - Rebekka Solnit

The Verso Book of Dissent – Revolutionary Words form Three Millenia of Rebellion and Resistance – Andrew Hsiao en Andrea Lim

++ NA DE VOORSTELLING ++

HET PODIUM ALS PLEK VAN MAATSCHAPPELIJKE BEROERING

"Enkel in het theater kunt ge nog zeggen wat ge denkt. Het is toneel, ge kunt zeggen wat ge wilt. Het is toch fictie. Of niet, dat maakt niet uit. Als het maar gevolgen heeft. Hier zijn we ontoerekeningsvatbaar." (De Radicaal in Salon Secret)

In de tijd van de Belgische revolutie, eind 18de en begin 19de eeuw, waren theater en opera de media van die tijd. Ze toonden actuele politieke situaties en problemen. Niet voor niets waren theatergebouwen een broedplaats voor ideeën en ideologieën. Een theaterstuk of een opvoering werd vaak als symbool gebruikt om beroering te veroorzaken onder het volk.

Bespreek samen met de leerlingen hoe een revolutie tot stand kan komen. Laat de leerlingen verschillende kernwoorden noteren omtrent De stomme van Portici.

- Tijdsgeest
- Situatie
- Toeval
- Ontevredenheid, onrecht
- Discriminatie
- Economische veranderingen
- Autocratie

Waar het podium vroeger een plek was van opstand, komt het steeds vaker voor dat de opstand plaatsvindt buiten het theater, tegenover werken van de kunstenaar. Enkele actuele voorbeelden:

Romeo Castellucci

De première van "Over het aanschijn van Christus" van Romeo Castellucci in Antwerpen (2011) startte met drie uur vertraging. Een onbekende had een stinkbom in het verluchtingssysteem gegooid. Vermoedelijk was de dader deel van een actiegroep van ultra-katholieken. De groeperingen namen aanstoot aan de voorstelling omdat ze blasfemisch zou zijn. In de slotscène gooiden wanhopige jongeren stenen naar een reusachtige afbeelding van Christus die achteraan de scène was bevestigd.³

<https://www.youtube.com/watch?v=JUMRGiX4bHc>

---

³<http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/cultuur%2Ben%2Bmedia/kunsten/1.3038508>

Deborah de Robertis

Op 5 maart 2018 werd de Luxemburgse artieste Deborah de Robertis tijdens haar TED-talk van het podium gesleurd en door de politie ondervraagd⁴. De Robertis staat bekend om haar controversiële, feministische performances. Zo bootste ze vier jaar geleden het werk 'L'Origine du Monde' van Gustave Courbet in levenden lijve na. Dat deed ze door enkel gekleed in een gouden jurkje, en met gespreide benen, voor het schilderij in het Musée d'Orsay te gaan zitten.

'Het openen van mijn vagina, is het openen van mijn mond', legde de feministe uit op haar performance-act op TEDxBrussels, maandagavond in BOZAR. Daarbij toonde ze beeldmateriaal van haar vroegere optredens, maar in Brussel hield ze wel haar kleren aan.

Toch werd haar performance, die bestond uit een choreografie en een feministische aanklacht tegen censuur, vroegtijdig stopgezet door

de organisatie van TEDxBrussels. De Robertis werd hardhandig van het podium gesleurd, waarbij ironisch genoeg wél haar borsten ontbloot werden.

Vragen

- De Robertis wordt van het podium gesleurd, is dit een vorm van censuur?
- Heeft elke kunstenaar de volledige vrijheid om artistiek te handelen?
- Moet je als kunstenaar rekening houden met maatschappelijke gevoeligheden/tendensen? Of ben je volledig vrij in het aanpakken van alle onderwerpen?
- Heeft vrije meningsuiting een grens?

Met de klas kan je dit verder verdiepen aan de hand van het programma *Taboe* met Philippe Geubels. Hieronder is er een link naar een recensie van het programma die de thematiek verder uitdiept.

<https://www.demorgen.be/tvmedia/lachen-met-minderheden-geubels-kan-het-omdat-hij-zo-n-lieve-mens-is-b41c6ce4/>

<https://www.youtube.com/watch?v=eCVk9a5EH7E>

ZIJN JONGEREN DE NIEUWE REVOLUTIONAIRES?

Vanuit de sociologie wordt de identiteitsontwikkeling van jongeren steeds meer als een doe-het-zelfproces gezien. Waar voordien volwassenen als rolmodel stonden,

---

⁴<https://www.demorgen.be/cultuur/controversiële-artieste-opgepakt-tijdens-brusselse-tedx-talks-b875f806/>

worden dat steeds meer leeftijdsgenoten. Het ontstaan van jongerenculturen is daar het grootste voorbeeld van.

Vanaf de jaren 60 ontstonden ook meer jongerenculturen die zich afzetten tegen de wereld van de volwassenen. Bekende voorbeelden hiervan zijn de hippies, punkers en hiphoppers.

De hippiebeweging streed tegen het kapitalisme en materialisme, de punkers tegen de grote ideologieën en voor anarchisme. De hiphop ontstond in de jaren 70 uit de "zwarte" arme buitenwijken van New York. Met deze beweging wilden ze een stem geven aan de vooral Afro-Amerikaanse gemeenschap.

Florida shootings

In Florida was er op 14 februari 2018 een dodelijke schietpartij waarbij verschillende studenten en leerkrachten omkwamen. Een oud-student van de school schoot er 17 leerlingen dood.

De zoveelste "school shooting" kwam hard aan bij de leerlingen. De roep om verandering van de huidige Amerikaanse wapenwetgeving klonk luider dan ooit uit de monden van de jongeren.

Emma González gaf een krachtige, emotionele speech en werd hiermee een symbool van de beweging.

Op 24 maart 2018 vindt de 'March for our lives'⁵ plaats. De mars wordt geleid worden door studenten en is een wereldwijde oproep om op te komen tegen geweld en in het bijzonder tegen de Amerikaanse wapenlobby.

Vragen

- Is Emma González het gezicht van een nieuwe beweging?
- Moet er altijd een dramatische gebeurtenis plaatsvinden voordat er verandering kan komen? Link met de historische context.
- Wat is de context van het huidige Amerika en in welke mate speelt dit mee in deze opstand en publieke verontwaardiging?

Ben Benlabel

In november 2017 berichtten de media meermaals over hevige, door groepen jongeren⁶ veroorzaakte, rellen in Brussel. De rellen braken uit na een viering van een voetbalmatch. Volgens sommige bronnen was het ook een samenkomst om het op te nemen tegen politiegeweld. Het is nog steeds onduidelijk wie er verantwoordelijk wordt gehouden voor de opschudding. Er werd door ordediensten en media gewezen naar influencers op social media.

---

⁵<https://marchforourlives.com/>

⁶<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/dossiers/2017/11/rellen-in-brussel/>

Onder andere de Brusselse rapper **Ben Benlabel** werd in beschuldiging gesteld voor het aansteken van de rellen. Op sociale media postte hij een oproep om "alles in brand te steken"⁷. In zijn verdediging zei de rapper dat hij enkel en alleen opriep om te feesten, maar daarbij een taal gebruikte die hij als rapper hanteert en dat zijn vrienden hem wel begrepen.

Wat de uiteindelijke uitkomst van de beschuldiging aan het adres van Ben Benlabel ook moge zijn: het blijkt dat gebruik van woorden door een invloedrijk persoon tot verschillende interpretaties kan leiden.

Vragen

- Is er een rol van influencers op social media op het gedrag van jongeren?
- Welke verschillende betekenissen zijn er in een "subcultuurtaal" (bijvoorbeeld de taal in de hiphop-cultuur)?
- Hoe worden deze betekenissen weergegeven in de media?

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2017/11/17/betekent--fuck-the-police-echt--fuck-the-police--/>

INDIGNEZ-VOUS!

Een manifest is een manier om mensen te overtuigen van jouw standpunten om iets te veranderen in de maatschappij. Het is een appel aan een mens om zich op vlak van ideeën bij een groep aan te sluiten. Bij het lezen van een manifest is het heel duidelijk wat de boodschap inhoudt. Het zet aan tot actie.

Een manifest

Ga met je leerlingen aan de slag om zelf een manifest te maken. Laat ze starten met een situatie die de leerlingen graag anders willen.

Een manifest heeft altijd een sterke opbouw en vaste structuur. Zorg dat de leerlingen hun manifest schrijven aan de hand van volgende structuur.

- Wat is de situatie nu? Hoe is het 'probleem' in de huidige samenleving?
- Welke verandering wil je brengen en waarom?
- Hoe pak je de verandering aan?

---

⁷<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/01/04/brusselse-rapper-die-was-opgepakt-na-rellen-in-brussel--verschij/>

Loesje

**TWEE WERELDEN
VERENIGEN**

**LATEN WE
EENS BEGINNEN
MET ÉÉN**

Poster 1988
1989 (1A) 1989 (1B)

Loesje

Loesje is een organisatie die posters maakt met kritische en humoristische teksten. De posters worden opgehangen in openbare ruimtes en geven op beknopte manier kritiek op bepaalde onderwerpen die in de maatschappij leven. Daarmee wil Loesje de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van expressie bevorderen.

Laat de leerlingen een Loesje maken over een onderwerp waar ze kritiek op hebben. Ga hierover brainstormen en kijk naar de leefwereld van de leerlingen. Hieronder is het stappenplan.

1. **Schrijf de kritiek die jij zou willen uiten in je eigen woorden op.**
2. **Probeer de kritiek in één zin samen te vatten.**
3. **Bedenk hoe je jouw kritiek grappiger kan maken.**
4. **Combineer het bovenstaande tot een aantal Loesje-zinnen en kies daarna de beste uit.**
5. **Maak je Loesje-poster**

Een redevoering

Een redevoering is een soort speech om mensen van jouw ideologie/manifest te overtuigen. Bij een redevoering komt er nog een belangrijke factor bij kijken namelijk: lichaamstaal.

Een goede rede wordt net als een manifest opgebouwd volgens een strikte structuur en bepaalde regels. Die regels worden beschreven in de retorica.

Een goede redevoering kan je afleiden uit verschillende technieken:

- Compositie van de speech
  - Herhalingen/anaforen: in goede redevoeringen worden woorden of delen van zinnen herhaalt in verschillende contexten. In het voorbeeld van Martin Luther King gebruikt hij *I have a dream* in verschillende delen van zijn speech.
  - Verwijzingen naar andere belangrijke werken: Martin Luther King gebruikt citaten uit de bijbel en verwijst naar de onafhankelijkheidsverklaring van de VS. Obama verwijst weer naar situaties uit de geschiedenis.

- Actief taalgebruik

- Aanzetten tot actie
- Argumenten

Bekijk klassikaal verschillende beroemde redevoeringen om technieken eruit te halen die belangrijk zijn bij het opstellen van jouw eigen redevoering.

https://www.ted.com/talks/steve_jobs_how_to_live_before_you_die
<https://www.youtube.com/watch?v=TPUoMvBdYpE>

Bij het overbrengen van een redevoering is het heel belangrijk dat je rekening houdt met⁸:

- Lichaam (houding, handgebaren)
- Gezicht (mimiek, expressief bij belangrijke woorden)
- Stem (intonatie, articulatie, toonhoogte)

Een paar slechte voorbeelden, bespreek deze en verklaar wat er slecht aan is.

<https://www.youtube.com/watch?v=h54mVgYkCvQ>
<https://www.youtube.com/watch?v=Lf07uLOWw7U>

Laat de leerlingen hun redevoering maken in de klas. Bespreek welke volgens hen de beste was en waarom? Hoe worden de mensen in de voorstelling overtuigd van elkaars idee?

Wanneer je nu jouw manifest hebt vertolkt in een rede, wordt de manier van redevoeren belangrijker dan de boodschap zelf?

---

⁸https://www.huffingtonpost.com/grammarly/write-manifesto_b_5575496.html